

Peste jumătate din bugetul primăriei Timișoara merge în investiții

(Interviu cu Dominic Fritz, primarul Municipiului Timișoara)

Din bugetul total de circa 2 miliarde lei al Primăriei Timișoara pentru anul în curs, 55% reprezintă bugetul total de investiții propus pentru 2022, după cum ne-a spus Dominic Fritz, primarul Municipiului Timișoara.

Acesta ne-a explicat, în cadrul unui interviu: "Alocăm pentru dezvoltare cea mai mare sumă de până acum, 1.115 milioane lei, care

înseamnă 44,6% din bugetul local. Sursele de finanțare sunt fondurile europene, bugetul de stat, alte surse din fonduri speciale, cum ar fi Fondul de Mediu, PNI Anghel Saligny și bugetul local". Infrastructura este sectorul prioritar în care municipalitatea timișoreană investește, alături de sănătate și cultură, în contextul în care, anul viitor, Timișoara va fi Capitală Europeană a Culturii.

Reporter: Ce dificultăți în implementarea obiectivelor de investiții întâmpinați din cauza pandemiei?

Dominic Fritz: Au fost doi ani dificili, în care prioritatea a fost să sprijinim populația și am înființat dispecerate non-stop, la care să poată suna oamenii pentru ajutor, atât pentru cei aflați în izolare,

cât și pentru cei care voiau să se vaccineze. Mii de oameni au apelat la aceste Call Center. De asemenea, am realizat două aplicații, care au și fost premiate. Astfel, Timișoara a primit premiul întâi al competiției de bune practici "Inovație și calitate în sectorul public", la categoria "Sănătate comunitară: de la vorbe la fapte", pentru

platformele covid19.primariatm.ro și oxigen.primariatm.ro, competiție organizată de Agenția Națională a Funcționarilor Publici. Ne onorează această distincție pentru că este o recunoaștere a muncii depuse de o neobosită echipă de voluntari, împreună cu colegi din primărie, vreme de mai bine de un an. Este aprecierea

unui nou mod de lucru pe care l-am introdus la Timișoara, acela de a încuraja oameni cu experiență și vocație să vină alături de administrație, în mod voluntar, pentru a face mai bine lucrurile pentru comunitate. Și pentru asta le sunt recunoscător! Mulțumită profesionalismului și seriozității lor, covid19.primariatm.ro și oxi-

DOMINIC FRITZ:

"Anul viitor, în 2023, Timișoara va fi Capitală Europeană a Culturii și trebuie să investim în acest an, 2022, în infrastructura culturală".

gen.primariatm.ro au devenit două platforme resursă în perioada de criză sanitară pe care o traversăm, cu informații într-un format accesibil tuturor și zilnic actualizate, adunate și prelucrate pe înțelesul fiecăruia, despre restricții în diverse scenarii sau resurse pentru cei bolnavi și tratați de către medicii de familie, la domiciliu.

Iar pentru a ajuta mediul economic, am redus anul trecut o serie de taxe pentru industria ospitalității.

Am avut și unele dificultăți, e adevărat, în derularea investițiilor, din cauza pandemiei, unele firme solicitând temporar sistarea unor lucrări din cauza COVID

Reporter: Ce obiective de investiții aveți pentru anul în curs?

Dominic Fritz: Primăria Municipiului Timișoara gestionează 57 de proiecte finanțate din fonduri europene nerambursabile în valo-

are de peste 991 milioane lei. Principalele proiecte se referă la reabilitarea liniilor de tramvai pe bulevardul Cetății și pe Calea Bogdăneștilor, dar și la spitale:

- "Dotarea cu echipamente a Unității de Primiri Urgențe a Spitalului Clinic de Urgență pentru Copii "Louis Turcanu" Timișoara"; valoare - 6,8 milioane de lei;

- "Reabilitarea, extinderea și dotarea infrastructurii ambulatoriului O.R.L. din cadrul Spitalului Clinic Municipal de Urgențe"; valoare - 10,5 milioane de lei lei;

- "Extindere, reabilitare, modernizare și echiparea ambulatoriului de specialitate al Clinicii de Recuperare, Medicina Fizică și Balneologie din cadrul Spitalului Clinic Municipal de Urgențe, prin demolare parțială și extindere orizontală și verticală"; valoare - 23, 7 milioane de lei.

De asemenea, construim creșe noi, avem una deja începută în

zona de nord, una pe strada Cocea și una pe Bogdăneștilor, la care vom începe lucrările, toate trei însumând peste 20 de milioane de lei.

Lucrări în derulare în învățământ în 2022 (începute sau care vor începe):

- "Grădinița PP33 - extindere grădiniță existentă în regim de înălțime P+1E+M, reparații și reabilitare termică corp existent"; valoare - 4,2 milioane lei;

- "Construire sală sport la Școala Generală nr. 25"; valoare - 9 milioane lei;

- "Modernizare terase circulabile

existente, montare termosistem pe fațade și extindere Școala Generală nr. 30 din Timișoara, corp A, B și C cu 2 corpuri D și E în regim D+P+2E"; valoare - 24 milioane lei;

- "Construire corp P+1E la Școala Gimnazială nr.13"; valoare proiect - 4 milioane lei;

- "Construcție și dotare Liceu Waldorf"; valoare - 13,6 milioane lei;

- "Reabilitare construcții, instalații clădire B2 la Colegiul Tehnic E. Ungureanu"; valoare - 33 milioane lei.

Am deșus un proiect în cadrul

Unul dintre proiectele finanțate din fonduri europene nerambursabile este "Extinderea, reabilitarea, modernizarea și echiparea ambulatoriului de specialitate al Clinicii de Recuperare, Medicină Fizică și Balneologie din cadrul Spitalului Clinic Municipal de Urgențe, prin demolarea parțială și extinderea orizontală și verticală"; valoare - 23, 7 milioane de lei.

Clinica de balneologie

Bulevardul Cetății

Fondului de Mediu, în valoare de 22,9 milioane lei, pentru creșterea eficienței energetice prin reabilitare construcții și instalații la cinci corpuri de clădire aferente Colegiului Tehnic Henri Coandă și vrem să începem lucrările.

Construim trei centre multifuncționale (cu caracter educațional și social) în cartiere marginase:

- "Regenerare fizică, economică și socială a zonei urbane marginalizate din cartierul Ronaț - Construire centru multifuncțional"; valoare - 5,6 milioane lei;

- "Regenerare fizică, economică și socială a zonei marginalizate str. Polonă din cartierul Freidorf - Construire centru multifuncțional"; valoare - 4,3 milioane lei;

- "Demolare construcție existentă și construire Centru de zi pentru persoane adulte cu dizabilități, acces auto, acces pietonal, parcaje, amenajare parcelă"; valoare - 3,5 milioane lei.

În anul 2021 au fost pregătite noi documentații și cereri de finanțare în vederea accesării de fonduri nerambursabile, la data

de 31.12.2021 fiind în evaluare cereri de finanțare, în valoare totală de 177,6 milioane lei. Între acestea, sunt trei proiecte depuse în cadrul Programul Național de Investiții Anghel Saligny în valoare de 149,6 milioane lei: reabilitarea infrastructurii rutiere (noul Pasaj inferior Solventul, Pasarela Gelu-Crizantemelor, Pasarela Tunelul Luminii). Vrem să începem lucrările cât mai repede la toate aceste trei investiții.

Reporter: Care este bugetul total de investiții pentru acest an și ce surse de finanțare aveți?

Dominic Fritz: Din bugetul total de 2 miliarde de lei (2016 milioane de lei), jumătate (55%) reprezintă bugetul total de investiții propus pentru acest an. Așadar, alocăm pentru dezvoltare cea mai mare sumă de până acum, 1.115 milioane lei, care înseamnă 44,6% din bugetul local. Sursele de finanțare sunt fondurile europene, bugetul de stat, alte surse din fonduri speciale, cum ar fi Fondul de Mediu, PNI "Anghel Saligny" și bu-

Un alt proiect finanțat din fonduri europene nerambursabile se referă la reabilitarea liniilor de tramvai pe bulevardul Cetății.

getul local.

Reporter: Care sunt domeniile prioritare de investiții?

Dominic Fritz: Infrastructura - deși Timișoara stă foarte bine la capitolul rețele de utilități, mai avem de investit până să asigurăm servicii de cea mai bună calitate și drumuri modernizate. Ne concentrăm pe mobilitate, drumuri, trotuare, piste de biciclete și trecerea transportului public pe surse de energie nepoluantă. Vrem să avem un parc al mijloacelor de transport public majoritar electric. Tot prioritate la investiții sunt educația și sănătatea, creșe, grădinițe, școli, spitale. Anul viitor, în 2023, Timișoara va fi Capitală Europeană a Culturii și trebuie să investim în acest an, 2022, în infrastructura culturală. Vedeți, trebuie să avem mai multe priorități și, cu siguranță, acest an va fi un an al investițiilor. Vom lucra

la proiecte majore - de zeci de milioane de lei, dar și la obiective mai mici, de câteva milioane. Vor fi zeci de șantiere la obiective începute și la cele pe care le vom demara în acest an.

Reporter: Care sunt cele mai mari lucrări de investiții pe care le veți scoate la licitație până la finalul anului?

Dominic Fritz: Unele achiziții sunt deja în derulare. Vrem să mai facem licitații pentru execuție la pasarela Tunelul Luminii, Inelul II - Pestalozzi-ISHO cu pod nou, Inelul IV Vest: conexiunea str. Gării - bd. Dâmbovița, Inel IV tronson Calea Buziașului - malul stâng al Canalului Bega; Inel IV tronson malul stâng al Canalului Bega - Calea Lugojului, Traseul Revoluției, regenerare urbană și modernizare spații publice, "Magistrala verde" bd. 16 Decembrie 1989 - Calea Șagului" și altele, în funcție de finalizarea proiectării la unele

dintre ele. De asemenea, sunt multe investiții majore la care am scos la licitație "la pachet" proiectarea și execuția pentru a câștiga timp, dar și pentru a preîntâmpina ulterioare dispute între proiectant și executant în faza de derulare a investiției. Vor fi achiziții de lucrări de reabilitare a clădirilor de școli, spitale, reamenajări urbane zonale în mai multe cartiere. Toate vor putea fi accesate pe SEAP și chiar ne dorim să vină cât mai multe firme la licitații, care să execute lucrări de calitate.

Reporter: Ce investiții de tip smart implementați?

Dominic Fritz: Investițiile smart pe care le face administrația noastră sunt: proiecte de investiții generale cu componente digitale, proiecte de transformare digitală a orașului (prin senzori, prin sistemul de trafic management, prin aplicațiile pe care le implementează operatorii de servicii publice din subordinea primăriei etc.) și proiecte de digitalizare a administrației publice. Astfel, mai multe dintre proiectele pentru care am lansat sau lansăm licitații în acest an au o componentă digitală. De exemplu, Traseul Memorial al Revoluției include senzori pentru detectarea fluxurilor pietonale la punctele de interes, o aplicație și integrarea mai multor situri simbolice pentru evenimentele din decembrie 1989 într-o experiență de realitate virtuală și realitate augmentată. Vom moderniza, de asemenea, un sfert din stațiile de transport public din oraș, respectiv 34, care vor avea panouri digitale de informare (curse, timpi), afișaj publicitar și alte facilități informatizate. Foarte important pentru noi este programul școlilor smart, care va începe cu patru licee mari.

Proiectele de transformare digitală a orașului vor avea la bază macheta digitală (Twin City) care va face interoperabile toate seturile de date pe care le generează Timișoara. În momentul de față urmează să încheiem un contract cu o firmă care să realizeze arhitectura acestei machete. Vom inventaria toate datele pe care le generează primăria și vom avea un soi de audit a tuturor firmelor,

asociațiilor și cetățenilor care produc baze de date. Pozițiile vehiculelor de transport în comun sunt exemplu de date care ar putea fi folosite pentru antreprenorii locali care vor să dezvolte soluții pe mobilitatea urbană. Dacă avem o companie din oraș sau cetățeni care doresc să contribuie cu datele lor, precum și cu locațiile fiecărui punct de colectare pentru reciclabile, vom avea un standard pentru calitatea datelor. O machetă adevărată a orașului trebuie să se poată schimba odată cu orașul.

Cu proiectele de digitalizare ale instituției, în primul rând, vom lua toată arhiva primăriei și o vom transpune în format digital și text-readable. Vom avea o aplicație a orașului care să compileze toate evenimentele culturale, adiacentă unui mecanism digital de booking pentru spațiile pentru evenimente. Cel mai important proiect va fi acela de digitalizare și eficientizare a 30 de procese din primărie. Cele mai uzuale documente pe care le eliberează funcționarii și cele mai cerute servicii de către cetățeni (precum eliberarea certificatelor de urbanism) va fi făcută de pe calculator. Vor exista formulare precompletate, un sistem simplu de obținere a semnăturilor de la funcționar până la primar, acolo unde e necesar și nu va mai fi nevoie să fie plimbate hârtii dintr-o parte în cealaltă a clădirii sau dintr-o parte în cealaltă a orașului.

Reporter: Ce surse de finanțare aveți și ce buget alocați în acest an pentru proiectele smart?

Dominic Fritz: Pentru proiectele mari, sursele de finanțare vor fi fondurile europene: PNRR, Fondurile Structurale pentru mobilitate și școlile smart, dar și bugetul local și fonduri proprii ale societăților din subordine pentru stațiile transportului public și informatizarea serviciilor publice și a primăriei. Fiecare dintre proiectele pe care le derulăm are și câte o componentă smart, de pildă reabilităm integral o școală cu fonduri europene, iar proiectul conține și dotarea cu panouri solare sau dotarea cu table smart, reabilitarea liniilor de tramvai include și

Buget 2022, în cifre

Total		2.016 milioane lei	
Bugetul de Funcționare		44,7%	Bugetul de Dezvoltare
901 milioane lei			55,3%
		1.115 milioane lei	
Bunuri și servicii	Personal	Subvenții	Buget local
36%	25,2%	22,2%	44,6%
			Fonduri europene
			35,9%
			Alte surse
			9%
			Contribuții
			9%

Priorități

- Absorbim 503 milioane de lei din fonduri europene pentru proiectele de dezvoltare și modernizare ale Timișoarei
- Lucrăm la infrastructura de bază, în cartiere – termoficare, apă-canalizare, liniile de tramvai, infrastructura rutieră și velo, rețeaua de iluminat public, parcări
- Prioritizăm investițiile în educație și sănătate
- Accelerăm investițiile în infrastructura și proiectele culturale pentru Timișoara 2023 – Capitală Europeană a Culturii
- Sprijinim proiectele și inițiativele comunității locale
- Luăm măsuri de atenuare a crizei energetice
- Pregătim proiectele pentru fondurile PNRR și noul POR

Șantierele majore care încep în acest an: un pod, un pasaj, un bulevard, un spital.

Podul ILSA/ISHO	3 milioane lei	Total: 49 milioane lei
Pasajul Solventul	45 milioane lei	Total: 125 milioane lei
B-dul Stan Vidrighin	27 milioane lei	Total: 82 milioane lei
Infrastructura de tramvai, carosabil, piste pentru biciclete și trotuare		
Maternitatea Nouă	1,5 milioane lei	Total: 357 milioane lei
str. Balta Verde		

503 milioane de lei. Proiecte cu fonduri europene.

Mobilitate și transport	Educație	Sănătate
202 milioane lei	80 milioane lei	28,5 milioane lei
Termoficare	Social și cultură	
70 milioane lei	35 milioane lei	

100 milioane de lei. Credit Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare

Reînnoirea flotei de tramvaie	167 milioane lei	BERD: 38 milioane lei
Reabilitarea Căii Bogdăneștilor	70 milioane lei	BERD: 59 milioane lei
Studiu de optimizare a rețelei de transport	1,6 milioane lei	BERD: 1,5 milioane lei
Actualizarea Planului de Mobilitate Urbană Durabilă (PMUD)	1,7 milioane lei	BERD: 1,5 milioane lei

Sursa: Primăria Timișoara

dotarea stațiilor cu afișaj electronic, automate pentru carduri etc. Ne interesează ca tehnologiile și aplicațiile smart chiar să îmbună-

tătească viața timișorenilor.
Reporter: Mulțumesc!